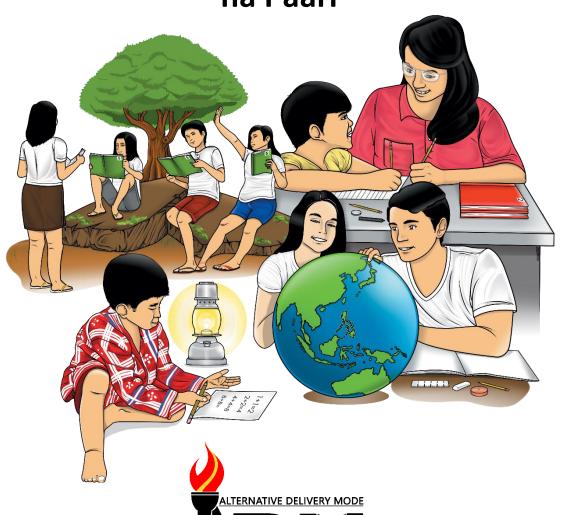

Mother Tongue

Ikalawang Markahan – Modyul 1:
Pagkilala at Paggamit ng Panghalip Panao
at Panghalip
na Paari

PACCARGILIC PRIMACE HELL
PROCESSION OF THE PRIMACE PROPERTY OF THE PRIMACE PRIMACE PROPERTY OF THE PRIMACE PRIMACE PRIMACE PROPERTY OF THE PRIMACE PRI

Mother Tongue – Ikalawang Baitang Alternative Delivery Mode Ikalawang Markahan – Modyul 1: Pagkilala at Paggamit ng Panghalip Panao at Panghalip na Paari Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisiyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyulna ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang bahagi ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Josephine B. Cargamento

Nerissa B. Lising

Editor: Arnold S. Galvez. PhD

Roselyn T. Salum Mark G. Asuncion Cherry Lou O. Calison Marie Ann C. Ligsay, PhD

Tagasuri: Beverly T. Mangulabnan, PhD

Marie Ann C. Ligsay, PhD

Tagaguhit: Erickson Urmatan

Tagalapat: Josephine B. Cargamento

Nerissa B. Lising

Tagapamahala: Nicolas T. Capulong, PhD CESO V

Librada M. Rubio, PhD Ma. Editha R. Caparas, PhD

Nestor Nuesca, EdD Jayne M. Garcia, EdD

Beverly T. Mangulabnan, PhD Eleanor A. Manibog, PhD

Inilimbag sa Republika ng Pilipinas ng Kagawaran ng Edukasyon - Rehiyon III

Office Address: Matalino St., Disodado Macapagal Government Center,

Maimpis, City of San Fernando (P)

Telefax: (045) 598-8580 to 89 E-mail Address: region3@deped.gov.ph

Mother Tongue

Ikalawang Markahan – Modyul 1:
Pagkilala at Paggamit ng Panghalip Panao
at Panghalip
na Paari

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng magaaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Ang modyul na ito ay inilimbag upang malinang ang iyong kasanayan sa pagkilala at paggamit panghalip panao at panghalip na paari-akin, iyo, at kaniya. Gayundin ay higit na mapaunlad ang kakayahan sa pagsulat at pagbasa.

Pagkatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang:

- makikilala at magagamit ang panghalip panao at panghalip na paari; at
- 2. makasulat ng talata gamit ang panghalip panao at panghalip na paari.

Subukin

- I. Panuto: Piliin at isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.
  - 1. <u>Si Julia</u> ay isang mabuting bata. Anong panghalip panao ang gagamitin mo bilang kapalit ng salitang may salungguhit?
    - a. Ikaw
    - b. Siya
    - c. Kayo
    - d. Ako

2.	Ang	cellphone sa mesa ay <u>kay Amber.</u> Anong panghalip panao
	ang i	papalit sa salitang may salungguhit?
	a.	kaniya
	b.	akin
	c.	ikaw
	d.	atin

- 3. <u>Si Alex</u> ay masipag mag-aral kaya naman marami siyang gantimpalang naiuuwi. Anong panghalip panao ang kapalit sa ngalan ni Alex?
  - a. Siya
  - b. ikaw
  - c. Sila
  - d. Ako
- 4. Ang kapitan ng barangay ay patuloy na nag-iikot upang magbigay ayuda sa kaniyang nasasakupan. Ibigay ang tamang panghalip panao para sa salitang may salungguhit.
  - a. Kanila
  - b. Ikaw
  - c. Sila
  - d. Siya
- 5. Ibinoluntaryo <u>ng isang guro</u> ang sarili bilang *frontliner*. Anong panghalip panao ang puwedeng ipalit sa salitang guro?
  - a. kanila
  - b. siya
  - c. nila
  - d. niya
- II. Panuto: Piliin ang angkop na panghalip sa sumusunod na pangungusap. Isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

1.	"Ma	ganda ba ang sapatos ko? Bigay ito sa	ng aking
	nana	ay.	
	a.	iyo	
	b.	akin	
	c.	atin	
	d.	kaniya	
2.	"Ant	on, ang lapis na naiwan kahapon sa si	lid-aralan.
	Naka	asulat doon ang pangalan mo."	
	a.	akin	
	b.	atin	
	c.	inyo	
	d.	iyo	
3.	"Ang	g husay umawit ni Anna." ang pinakan	nagandang
	bose	es sa nasabing paligsahan.	
	a.	Kaniya	
	b.	Kanila	
	c.	Inyo	
	d.	Amin	
4.	"Jaco	ob, ba ang mga aklat na ito?"	
	a.	Kaniya	
		inyo	
		akin	
		iyo	
5.		la ay may hawak na bulaklak. Ibinigay iyon sa	ni
	Lola	Maria.	
	a.	kaniya	
		kanila	
		akin amin	
	u.	anni	

Aralin

1

Pagkilala at Paggamit ng Panghalip Panao

Ang panghalip ay salitang humahalili o pamalit sa ngalan o pangngalan na nagamit sa parehong pangungusap o kasunod na pangungusap. Ang salitang panghalip ay nangangahulugang "panghalili o pamalit".

Balikan

Panuto: Lagyan ng tsek ($\checkmark$) kung wasto ang pagkakadaglat ng salitang may salungguhit at ekis naman (X) kung hindi. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

 _ 1. Si <u>Doct</u> . Reyes ang gumamot sa aking nanay.
 _ 2. Si <u>Bb.</u> Santos ang ay isang guro.
 _ 3. Mabait at matulungin si <u>Gob.</u> Juan Sanchez.
 _ 4. Pupunta kami kay <u>Kapt.</u> Lopez para humingi ng tulong.
_ 5. Magaling magbalita si <u>Gng.</u> Cruz.

Ang Panghalip Panao

Ang panghalip panao ay ginagamit na pamalit sa ngalan ng tao.

Panauhan ng	Kailanan ng Panghalip na Panao			
Panghalip na Panao	Isahan	Maramihan		
Unang Panauhan	ako, ko, akin	kami, tayo, namin, natin, amin, atin		
Pangalawang Panauhan	ikaw, ka, mo, iyo	kayo, ninyo, inyo		
Pangatlong Panauhan	siya, niya, kanya	sila, nila, kanila		

Ako- Kapag ang tinutukoy ng taong nagsasalita ay kaniyang sarili

nagsasalita ay ang isang tao na kaniyang kausap

Siya - Kapag ang tinutukoy ay ang isang tao na pinag-uusapan

Kami - Kapag ang tinutukoy ng nagsasalita ay dalawa o higit pa kasama ang kaniyang sarili

Kayo - Kapag tinutukoy ng nagsasalita ay dalawa o higit pang kausap

Sila – Kapag tinutukoy ay dalawa o higit pang tao na pinag-uusapan

Tayo - Kapag tinutukoy ay dalawa o higit pang taong kausap kasama ang taong nagsasalita

Nagagamit natin ng wasto ang panghalip panao sa pangungusap. Nakalakip din dito ang mabuting maidudulot ng pagiging masunurin na bata na mababasa sa tula na may pamagat na "Ako si Pinang"

Suriin

Panuto: Kompletuhin ang pangungusap. Piliin ang angkop na panghalip panao sa loob ng kahon. Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

11

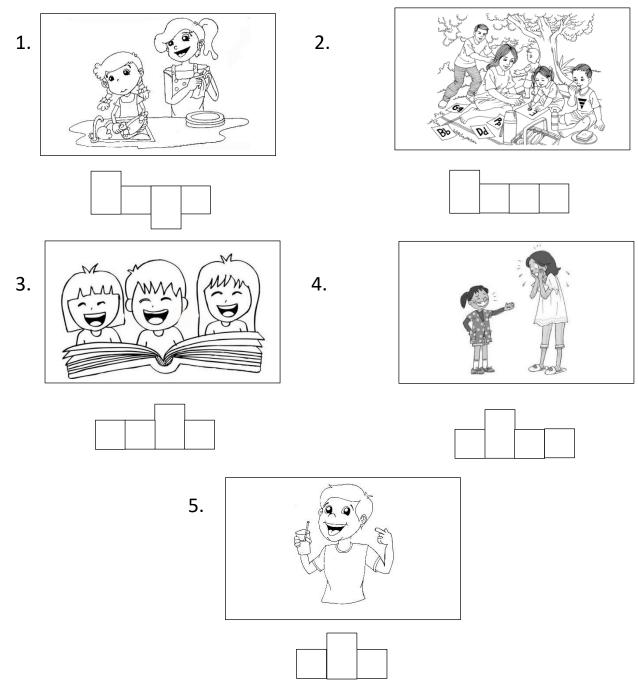
siya	kanila	tayo	
ako	Ikaw	akin	

- 1. Binigay ni itay sa _____ ang basket na puno ng gulay.
- 2. Tinawag _____ ni itay sa labas ng bahay.
- 3. Dumating _____ galing sa bukid.
- 4. _____ ba inay ang magluluto ng mga gulay?
- 5. Sa _____ ko daw ibibigay ang mga gulay.

Gawain I

Panuto: Anong panghalip panao ang tinutukoy sa larawan? Sundan ang kahon sa ibaba para sa iyong sagot. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Gawain 2

Panuto: Gumuhit ng larawan sa kahon. Sumulat ng pangungusap ayon sa larawan na iginuhit mo gamit ang panghalip panao. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1.		
_		

Gawain 3

Panuto: Piliin at isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

- 1. Sinabi ng nanay mo na huwag kang lumabas ng bahay dahil may lumalaganap na nakakahawang sakit. Ano ang gagawin mo?
  - a. Susunod ako sa nanay ko.
  - b. Hindi ako susunod sa nanay ko.
  - c. Hindi ako makikinig sa nanay ko.
  - d. Tatango ako sa nanay ko pero hindi ako susunod.
- 2. Nakiusap ang tatay mo na tulungan mo siya sa gawaing bukid. Ano ang sasabihin mo?
  - a. Si kuya nalang po ang tawagin ninyo.
  - b. Opo, Tatay. Sasama po ako sa inyo.
  - b. Sori po. Hindi ko po mahaharap, Tatay.
  - c. Ayaw ko po.

- 3. May pinuntahan ang nanay mo. Sinabi niya na hindi ka lalabas ng bahay. Ano ang gagawin mo?
  - a. Lalabas pa rin ako sa bahay.
  - b. Susundin ko ang sinabi ng nanay ko.
  - c. Makikilaro ako sa kapitbahay namin.
  - d. Isasara ko ang bahay at saka ako maglalaro sa labas.

Malayang Pagtatasa 1

Panuto: Magbigay ng tatlong gawain na nagpapakita ng pagiging masunuring bata. Gamitin ito sa pangungusap na may simulang <u>Ako</u>, <u>Ikaw</u> at <u>Siya</u>. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1			
2			
-•			
3.			

Isaisip

- Ang panghalip panao ay ipinapalit sa ngalan ng tao. Ang ikaw, ako, tayo, sila, siya, kami at kayo ay mga halimbawa ng panghalip panao.
- Sa kuwentong "Ako si Pinang" ay nakalakip ang pagiging masunuring bata. Ito ay isang magandang kaugaliang Pilipino na dapat ipagpatuloy upang malayo sa kapahamakan.

Isagawa

Panuto: Piliin ang panghalip panao ayon sa gamit nito. Isulat letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

Α

1. Ikaw

2. Tayo

3. Ako

4. Sila

5. Kayo

6. Kamı

7. Siya

В

- a. Kapag ang tinutukoy ng taong nagsasalita
- b. Kapag ang tinutukoy ng taong nagsasalita ay ang isang tao na kaniyang kausap
- c. Kapag ang tinutukoy ay ang isang tao na pinag-uusapan
- d. Kapag ang tinutukoy ng nagsasalita ay dalawa o higit pa kasama ang kanyang sarili
- e. Kapag tinutukoy ng nagsasalita ay dalawa o higit pang kausap
- f. Kapag tinutukoy ay dalawa o higit pang tao na pinag-uusapan
- g. Kapag tinutukoy ay dalawa o higit pa na tao na pinag-uusapan
- h. Kapag tinutukoy ay dalawa o higit pa na taong kausap kasama ang taong nagsasalita

Panuto: Isulat sa sagutang papel ang panghalip panao na ginamit sa pangungusap.

- 1. Daniel, ikaw ang ilalaban sa pagbigkas ng tula.
- 2. Kami ang inatasang mamuno sa klase habang wala ang ating guro.
- 3. Si Annica ay mabait na bata. Siya ay matulungin.
- 4. Pupunta sila sa palengke para bumili ng paninda.
- 5. Kayo ang hahanap ng kakanta mamaya.

Karagdagang Gawain

Panuto: Bumuo ng pangungusap mula sa larawan gamit ang panghalip panao. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1.	
2.	
3.	

Aralin

2

Pagkilala at Paggamit ng Panghalip na Paari

Ang panghalip na paari ay ginagamit sa pagpapahyag ng pagaari o pag-aangkin. Ang mga salitang akin, iyo, at kaniya, ay tinatawag na panghalip na paari.

Balikan

Panuto: Isulat sa sagutang papel ang panghalip panao na ginamit sa pangungusap.

- 1. Romeo, ikaw ang maghuhugas ng mga plato.
- 2. Kami ay nakikinig ng balita patungkol sa lumalaganap na sakit.
- 3. Si Rosa ang mabait kong ate. Siya rin ay mabait.
- 4. Pupunta sana sila sa kabilang bayan, subalit walang dumaraan na masasakyan.
- 5. Kayo ay mag-aral ng mabuti.

Mahalaga ang paggamit ng panghalip na paari sa pagpapahayag ng pag-aari o pag-angkin. Ang mga salitang akin, iyo, at kaniya ay tinatawag na panghalip na paari

Akin – ito ay ginagamit kapag nagpapahayag ng pag-aari o pagangkin ang taong nagsasalita.

Iyo — ito ay ginagamit kapag ang bagay ay pag-aari ng taong kinakausap.

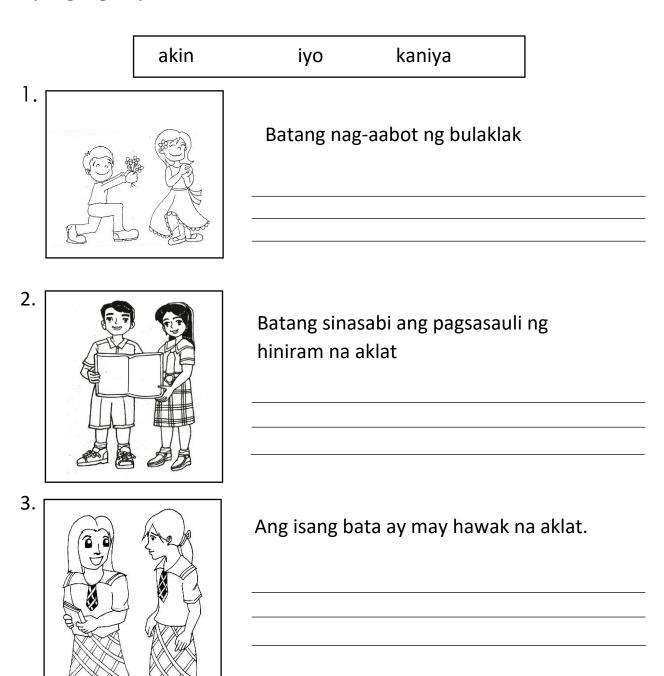
Kaniya — ito ay ginagamit kapag ang bagay ay pag-aari ng taong pinag-uusapan.

Basahin ang mga halimbawa ng mga pangungusap na ginagamitan ng mga panghalip na paari.

- 1. Ang lapis na naiwan sa upuan ay akin.
- 2. Sa **iyo** ba ang bisikletang nasa labas ng bahay?
- 3. **Kaniya** ang damit na ito.

Panuto: Piliin ang sagot sa loob ng kahon. Isulat sa sagutang papel ang panghalip na paari na angkop sa mga larawan. Bumuo ng pangungusap mula rito.

Gawain 1

Panuto: Basahin ang mga pangungusap. Isulat sa sagutang papel ang mga Panghalip na Paari na ginamit sa bawat pangungusap.

- 1. Kuya Bino, sa iyo ba ang sapatos na nasa kuwarto?
- 2. Ibinigay sa akin ang aklat na ito.
- 3. Sa kaniya ang mga prutas na naiwan sa hardin.

Gawain 2

Panuto: Sumulat ng pangungusap gamit ang mga sumusunod na Panghalip na Paari. Isulat ito sa sagutang papel.

1. Akin -	
2. lyo -	
3. Kaniya -	

Gawain 3

Panuto: Basahin ang kuwento. Isulat sa sagutang papel ang wastong panghalip na paari na angkop sa bawat pangungusap upang mabuo ang maikling kuwento.

Sa Kusina ni Aling Iska

Isang araw, sa may kusina abala ang mag-inang Iska at Ana sa pag-aayos ng mga gulay at prutas na kanilang napitas sa kanilang hardin.

"Nanay, (akin, mo) po ba itong isang hinog na mangga?" tanong ni Ana. "Oo anak, sa (iyo, akin) nga iyan," sagot ng kanyang nanay. Maraming salamat po. Ito pong bayabas, maaari ko po ba itong ibigay kay ate? "Oo, sa (kaniya, iyo) nga iyan," tugon ni Aling Iska. "Tiyak na masustansiya at sariwa po ang mga prutas na ito, inay," muling tugon ni Ana.

Gawain 4

Panuto: Bumuo ng mga pangungusap na angkop sa mga larawan gamit ang mga Panghalip na Paari. Isulat ito sa sagutang papel.

1.	Batang may hawak na bulalak
2.	Sa tatlong bata, sa batang babae iniabot ng lalaki ang hawak nito.
3.	Batang nag-aabot ng regalo

- Ang panghalip na paari ay ginagamit sa pagpapahayag ng pag-aari o pag-aangkin.
- Ang mga salitang akin, iyo, at kaniya ay tinatawag na panghalip na paari.

Isagawa

Panuto: Basahin ang dayalogo. Piliin ang sagot sa mga panghalip na paari tulad ng **iyo, kaniya** at **iyo**. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Araw ng Linggo, nagsimba ang mag-anak ni Mang Ambo. Pagkatapos ng misa sila ay dumaan sa isang kainan malapit sa simbahan. Narito ang kanilang usapan.

Nanay: Mga anak, mamili na	a kayo kung ano ang ibig ninyong
kainin.	
Ate Ema: "Opo inay, sa	po ay pansit. Paborito ko po ito.
Nanay: "Sige. Dino,	naman ang <i>spaghetti</i> alam kong
magugustuhan mo	o ito."
Kuya Dino: "Opo inay." Saba	ay tingin kay bunso na noon ay naiwan
sa lamesa kasama	ni Mang Ambo at nagwikang, "Sa
naman a	ay sopas dahil paborito niya ang may
sabaw."	
Nanay: "O sige mga anak, ur	mupo na kayo doon."
Masaya nilang pinagsalu	han ang napiling pagkain.

Panuto: Piliin ang wastong panghalip na paari sa loob ng kahon upang mabuo ang bawat pangungusap. Gawin ito sa sagutang papel.

1.	"Ju Akin	iyo	kaniya		
2.	"Ibinigay s paborito k		ang bulaklak dah	nil alam	niyang
3.		gandang pinta na	nit ni Lito. nakalagay sa opi		
4.		_ ba ang bolang r pangalan."	naiwan sa palarua	an? Nak	asulat doon
5.	"Maganda Elsa.	ba ng suot kong	blusa? Regalo ito	sa	ni Ninang
	Ke Ke	aragdagang	Gawain		
pang paari	ungusap ga	amit ang mga par atutunan. Isulat i	na binubuo ng da Ighalip na panao to sa iyong sagut	at pang	halip na

Q

Susi sa Pagwawasto

Aralin 1

Balikan 1, X 2, / 3, / 4, X 5, / 2, Ako 3, Siya 4, tayo 5, Kanila	Depende sa larawang ginuhit ng bata Gawain 3 2. b 3.c 4. d 5 a			
5. d 11. 1. b 2. d 3. a 4. d 5. a Balikan	2. Sila 3. Kami 4. Ikaw 5. Ako Gawain 2	4. kami 5. kayo 6. sila 7. tayo	4. sila 5. kayo	niswanu onaaq gna ejed egm gn larawan.
Subukin 1. 1. b 2. a 3. a 4. d	ninemeyge¶ L nieweĐ	Isagawa Mo 1. ako. 2. ikaw 3. Siya	Tayain 1. ikaw 2. kami 3. siya	Karagdagang Gawain Ang sagot ay depende kung

Aralin 2

Sanggunian

- Department of Education. 2020. "Most Essential Learning | Search Results | Department of Education".

  Deped.Gov.Ph. Acessed date July 31, 2020

  https://www.deped.gov.ph/?s=most +essential+learning.
- DepEd Order No 30, s. 2019. 2020. The Department of Education Manual of Style. Ebook. Pasig City: Public Affairs Service-Publications Division Department of Education Central Office. Accessed July 10, 2020. https://www.deped.gov.ph/wp-content/uploads/2019/10/DO_s2019_030-2.pdf.
- Updates, News, Teaching Materials, Reading Articles, and Be Contributor, 2020. Most Essential Learning Competencies (MELC) KG to Grade 12 SY 2020-2021. Deped Click. Date accessed July 14, 2020. https://www.deped-click.com/2020/05/most-essential-learning-competencies.html
- Urbien-Salvatus, Grace, Arit-Soner, Babylen, Casao-Santos, Nida and Pesigan-Tiñana, Rianne. 2013. Kagamitan ng Magaral Mother Tongue-Based Multilingual Education 2. Pasig City. DepEd
- Urbien-Salvatus, Grace, Arit-Soner, Babylen, Casao-Santos, Nida and Pesigan-Tiñana, Rianne. 2013. Patnubay ng Guro ng Mother Tongue-Based Multilingual Education 2. Pasig City. DepEd

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph